

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:
Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četr let 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:
Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četr let 3 gl., za jeden mesec 1 gl.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 1.

V Ljubljani, v soboto 2. januarija 1897.

Letnik XXV.

Vabilo na naročbo.

Z današnjo številko je nastopil „Slovenec“ svoj 25. letnik. Za političen časnik je to pač dolga, pomenljiva doba. — Živo se nam obnavljajo spomini na ono dobo, ko se je „Slovenec“ vstanavljal, ko se je povečeval in ko je konečno 11. julija l. 1883 jel izhajati kakor dnevnik. Ta pogled v preteklost nam kaže, kako se je tudi pri nas jel vtihotapljati liberalizem mej narod, vzlasti mej njegove omikance. To se je najjasneje kazalo v „Slov. Narodu“ in v postopanju onih državnih in deželnih poslancev, ki so bili ožji somišljeniki in voditelji „Slov. Naroda“. Ti so jeli napadati v tem listu cerkev, zagovarjali so liberalno načelo, zapuščali so slovenske duhovne, ki so jim do tedaj tako požrtvovalno stali ob strani v borbi proti nemškutarjem.

Tedaj so spoznali verni Slovenci, vzlasti duhovni, da je nemogoče v takih razmerah vestno in uspešno braniti svoja pozitivna verska načela, brez lastnega lista.

To prepričanje je rodilo „Slovenca“, to prepričanje ga je vzdrževalo in ga vzdržuje do danes. Izkušnje zadnjih desetletij nam kažejo, kako prav so presojali oni blagi možje, ki so list ustanovili, tedanje razmere, ki so jih silile k temu, ako so hoteli vestno spolnovati svoje dolžnosti v javnem življenju, kakor nas sedanje silijo, da ga vzdržujemo.

Mi bomo o 25letnici našega lista tekom leta še obširneje govorili. Za danes le omenimo, da bi najlepše obhajali to spominsko slovesnost, ako poskrbimo, da bo „Slovenec“ ob svoji 25letnici res na vse strani zadostoval svojemu namenu.

Zato pa mu treba obilno zvestih, zanes-

ljivih, stalnih sotrudnikov in rednih naročnikov.

V to ime se priporočamo letos v prav posebno vsestransko podporo.

S 1. januarijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četr let 3 gl.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:
Vse leto . 15 gl. | Četr let 4 gl. — kr.
Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Socijalno-demokratično gibanje v Trziču.

(Izv. dopis.)

Božični počitki so me spet priveli v kranjski Manchester, hočem reči — v Trziču in njega divno okolico, ki se bo v nastopnem stoletju jela imenovati Borneo. Pa vas že v duhu vidim, gospod urednik, kako se muzate, češ: spet bo stara pesem o planinah in planincih — causa Borniana. Motite se! Pod Košuto smo napredni in ne pojemo vedno starih pesmi, dasi še niso z dnevnega reda. Zlahka bi vam poročal o trziški županski volitvi, ki ima svoje posebnosti; ali o kovorski cesti in njeni „zlati“ bodočnosti; ali o trziškem zdravniku in njegovih točnih požrtvovalni skrbi za uboge bolnike; ali o zbiranju prostora za kriško novo šolo; ali o pretepih, s katerimi ima trziški sodnik obilo opravka; o tem in onem bi vam sporočal — a to so staroznane zadeve vrabcem in vranam, nikari ne nam;

ki smo na višku časa. Kljub temu pa se bo dobilo tudi za vse to o svojem času črnilo in papir.

Socijalna demokracija se širi v Trziču iz strahu pred delodajalci sicer skrivši, a rapidno. Čudo bi bilo le to, ko bi bil Trzič brez socijalnih demokratov. Kdor ima oči, da gleda, vsak dan in vzlasti v nedeljah in praznikih lahko opazuje pogubonosno gibanje sosebno med delavsko in obrtniško mladino. In ljubljanski demokrati vedo dobro, kakó mogočna postojanka brezverskega socijalizma bo uprav Trzič, kakor hitro požene strupeno seme, ki se skrivši seje dan za dnem. Skrivši — pravim — iz strahu pred delodajalci, ki imajo še več ali manj krščanskega duha, ali bi vsaj iz oportunitizma nasprotovali takemu revolucionarnemu gibanju. V trgu, kjer je vsaj en uplivon mož kakor tovarnar gosp. Gassner do živa prešinjten s krščanskim mišljenjem, socijalna demokracija pač nakrat ne more na dan, a brezverski materijalistični nazori se bodo kazali čimbolj v nenravnem življenju nižjih slojev, če se skoraj kvarljivemu natoku ne postavi jez.

Hvala Bogu, tudi krščanska organizacija se je pričela. V Križah je vse dobromislebe obrtnike in delavce združilo katoliško izobraževalno društvo, ki neki kaj lepo uspeva. V Trziču pa se uprav zdaj snuje novo obrtniško in delavsko društvo sv. Jožefa, ki prične svoje delovanje pričetkom novega leta. A tudi nasprotniki so pri delu.

Da kolovodje ljubljanskih sodrugov na tihem radi prihité v Trzič, je obče znana stvar. Da Zelenikar med trziškimi delavci ni neznan in da se „Delavec“ leto za letom bolj širi, zato skrbi par trziških sodrugov, ki troši pogubonosne nazore med delavstvo. Imen to pot še ne imenujemo, ker bi bilo to dotičnikom morda neljubo. Vse ob svojem času!

Trziško slovensko bralno društvo je bilo z nekđaj narodno, a tudi sodeč po večini odbornikov — katoliško. Vsaj društveni predsednik, gosp. Fr. Ahačič, znano verne družine Kajetanove, nam je porok za to. In tako bi ostalo mirno tudi dalje, da

LISTEK.

Brodnik.

Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Prvi del.

Valerija.

IX.

Slučaj.

(Dalje.)

Neznanec in Valerija se podasta na Aventin. Tu obstaneta pred skromno hišico, ki je stala vstric velike palače.

„Glej, tukaj je moje bivališče“, reče neznanec in pokaže s prstom na hišico. „Toda le-tu ti ne morem odkazati mesta, niti te ne morem odvesti v sosednjo hišo, kjer po vzgledu gospe Marcele stanujejo device, ki so se posvetile Bogu. Njihova nedolžna srca bi vstrepetala, ko bi uzrla tvoje omadeževano lice. Oddaljene od sveta ne poznajo onih burnih strastij, ki upropaščajo ljudi na razburkanem morju življenja. Vrata tega svetega zavetišča se ti odpro, ko potrkaš na nje. Preje pa se moraš oči-

stiti svojih grehov in postati bela ko sneg. Sedaj pa idi z menoj.“

„Kam me pelješ?“ vpraša boječe Valerija.

„V hišo pobožne žene, ki je živela mej svetom; ko pa je spoznala svetno nečimernost, zapustila ga je, da se posveti Bogu in da služi siromakom.“

Par trenutkov pozneje dospeta do imenovane hiše. Neznanec stopi na hodnik, Valerija pa mu sledi. Dva sužnja ga popeljeta v malo sobico, v kateri sta dve gospe predli pri slabi svetlobi svetilnice.

Bili sta to gospa Azela Kamila in Melanija. Zadnja se je bila rodila na Španjskem in je bila potomkinja stare patricijske rodovine. Sredi sreče jo je zadela nesreča, kajti v triindvajsetem letu je izgubila ljubljenega moža, s katerim je imela troje otrok. V istem času sta jej umrla tudi dva otroka. Neizmerna je bila žalost blage žene, toda vsled teh nezgod ni niti plakala, niti mrmrala proti volji Vsegamogočnega, da, povzdignila je celo roke proti razpelu in vzkliknila: „Hvala ti, Bog, da si me rešil zemeljskih spon!“

Tako ohrabrena je stopala za sprevedom svojega moža, noseč na rokah mrtvo telo svojega naj-

mlajšega deteta. Kasneje se je podala v Egipet, obiskala tebanske samostane in se še bolj udala previdnosti božji. Pregarjana od Arijancev jim je prišla v roke in bila vržena v ječo. Ko se je zopet oslobodila, jela je streči krščanskim jetnikom in je potrošila znatne svote za preganjane siromake. Kmalu potem je sezidala v Jeruzalemu zavetišče svetih devic. Več let pozneje se je vrnila v Rim, da še jedenkrat, predno se zapre v samostan, katerega je sama sezidala, vidi svojega jediniga sinu.

D.čil jo je krepak in stalen značaj; za Kristusovo vero bi bila pretrpela tudi smrt. Ker je bila usmiljenega srca, ljubila je posebno siromake; nesrečnik je našel v njej dobro mater, skesan grešnik pa prijateljico, ki mu je naukušeno govorila o božjej dobroti.

Azela in Melanija sta se ljubili neizmerno. Jednaki sta si bili samo v dobroti; kajti Azela je bila mirna ko gladina jezera, Melanija pa vroča ko iberijsko solnce in polna naukušanja; obedve pa sta se popolnoma izročili v božje roke.

Ko gospe opaziti Valerijinega spremljevalca, vstaneti, ga pozdraviti in Melanija vzklikne:

„Dobro došel, Hijeronim! Ti vedno prinašaš blagoslov v mojo hišo.“

drugje, tako malo vspeha ima španjska vlada tudi na otoku Kubi. Govori se namreč, da se v najkrajšem času odzove general Weyler in odpošlje na otok drug, to je že tretji poveljnik. Nemirom na Kubi pridružuje se pa vedno večje gibanje v domovini, ki daje novega poguma ustašem.

Prekucije v Transvaalu. Nekako ravno jedno leto je od tedaj, ko smo poročali o mnogoštevilnih manjših in večjih praskah, katere so se vršile mej zatiranimi rodovi in angleškimi močejnjaki in tlačitelji. Glavni vodja in provzročitelj nemirov je bil tedaj Cecil Rhodes, znani nemirnež v Južni Afriki. Letos se godi skoro ravno tako. Že nekaj dni sem dobajajo več ali manj vznemirljiva poročila iz Transvaala. Vsega je zopet kriv zlati kralj Rhodes, kajti slavo- in bogastvahlepnost pomenja in provzročuje neprestano vznemirjenje. Ni čuda torej, da je postalo v Transvaalu zopet vse bolj nezaupno, in nemogoče ni, da bo imel znova vsključiti upor mnogo nevarnejše posledice, nego prejšnje leto. —

Slovstvo.

Knjige „Družbe sv. Mohorja“.

(Ocenili Cirilaki.)

VI. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. Opisal Martin Olenšek, profesor na dež. gimnaziji v Ptuju. Izdala in založila družba sv. Mohorja v Celovcu. V. snopič.

S tem snopičem je končano precej obširno delo, skoro najobsežnejše, kar jih imamo Slovenci spisanih v naravoslovski stroki. Oglejmo si pred vsem letošnji snopič. Na str. 625—721 nam opisuje pisatelj še ostale „rastline škodljive travnikom in pašnikom“, od str. 722—748 pa „rastline škodljive gozdom“; potem sledi na str. 749 in 750 „kratek pregled v knjigi opisanih cvetočih rastlin“ in slednjič — str. 751—768 „imenik naših škodljivih rastlin v slovenskem in nemškem jeziku“.

Opisi posamnih rastlin so prav natančni in skrbno sestavljeni. Pisatelj si prizadeva rastline opisati kar največ mogoče zanimivo, to se mu je pa tudi v obče precej posrečilo. Zlasti na mestu pa je poduk, kako odpraviti mah s travnikov in pašnikov. Da bi se pač naši kmetovalci po njem ravnali! Isto moramo tudi reči o vvodu k zadnjemu (VII.) delu knjige, kjer govori pisatelj o koristi gozdov, kako blagodejno uplivajo na podnebje, ter opozarja zlasti na to, da to ni glavni dobiček, ki ga dobivamo iz gozdov, ako jih posekamo; kajti nalivi, burja, toča škodujejo nam potem mnogo več, nego smo dobili za posekani les.

Kakor v prejšnjih snopičih, tako je tudi letos gosp. pisatelj najzanimiveje opisal nekatere glivice, škodljive gozdnemu drevju. Škoda, da ni pisatelj pridal koncem knjige obljubljenega „ključa“, marveč samo kratek pregled, ki pač ne bo veliko koristil. Tudi v imeniku slovenskih imen naših škodljivih rastlin pogrešamo latinska rastlinska imena, oziroma imenik latinskih imen naših škodljivih rastlin. Nemška imena, ki so pridana slovenskemu imeniku, imajo za nas jako malo pomena; kajti pri Nemcih je skoraj ravno tako kakor pri nas: v vsakem kraju skoraj se rastlina drugače imenuje.

Z veseljem pozdravljamo pisateljevo obljubo, podati nam „naše koristne rastline“ (na str. 749). Že tvarina sama bo bolj pripravna, ter se bo dala vse drugače obdelati, nego ta, katero je dozdaj obdelaval gosp. pisatelj. Zal, da je bil pisatelj v marsikaterem oziru obširen. Pojem škodljiv mu je bil zelo obsežen, zato je tudi delo primeroma preveč naraslo.

Pri tej priliki dovoljujemo si opomniti slavni družbeni odbor na knjigo: *Kräutersegen. Die Bedeutung unserer vorzüglichsten heimischen Heilkräuter in Sitte, Sage, Geschichte und Volksglauben; ihr wirtschaftlicher und industrieller Nutzen und ihre praktische Verwendung als Hausmittel. Für die Jugend, das Volk und deren Freunde zur Belebung einer religiös sinnigen Naturanschauung gesammelt u. herausgegeben von E. M. Zimmerer.* — Donsuworth, 1896. Slovenci bi pač potrebovali knjigo, ki bi bila pisana po tem vzoru. Bila bi pa tudi nekako nadaljevanje Kneippovega „Domačega zdravnika“, ki ga je že pred leti izdala družba sv. Mohorja. Vsakdo mora želeti, da se zopet udomačijo med nami razna praprosta, domača zdravila; potem bi imeli ljudje vsaj za prvo silo pomoč pri rokah. Upamo, da nas razveseli družba v nekaj letih s tako knjigo; prav posebno bi pa želeli, da bi si mogla zanjo preskr-

beti, ako ne vseh, vsaj nekatere izmed slik, ki so v omenjeni nemški knjigi.

Če misli g. pisatelj nadaljevati svoje delo v omenjenem smislu, mu priporočamo, da prouči način pripovedovanja in opisovanja one knjige, ki v prisrčni, ljubeznivi besedi podaja ne toliko učenega, kolikor koristnega blaga.

Cerkvena umetnost.

Iz Crnomlja.

Crnomaljska župna cerkev je dobila pred kratkim veliko krasne notranje oprave. Dobro poznani umetnik g. I. Vurnik iz Radovljice je postavil dva nova stranska altarja, prižnico, napravil okvire za križev pot; štiri spovednice so narejene po njegovem načrtu, veliki altar je okusno prenovljen. — Ker je cerkev zidana v romanskem, deloma renesančnem slogu, je umetnik tudi opravo slogu primerno izdelal. Posebno nova stranska altarja sta v svoji obliki zanimiva in okusno izvršena.

Spodnji deli altarjev, stopnjice in menza so iz kamena. Nad menzo ob straneh tabernakelja se vzdiguje tako imenovana „retabula“, s krasno barvanimi umetnimi basrelievi, na vsakem altarju sta po dva; na Marijinem: oznanenje angelja Gabriela in Jezus Mariji v naročje položen — na altarju sv. Florijana: Jezus pri vodnjaku s Samaritanko in Jezus v Emavsu, ko ga učenca spoznata pri lomljenju kruha. Ti reliefi so že sami zase pravo umetniško delo in kažejo, kako fina okus ima mojster Vurnik.

Nad retabulo so postavljene sohe (svetnikov), ki stojé na primernih postamentih z napisi svetnikov; na vsakem altarju so po tri statue: srednja in dve stranski. Vse sohe so skrbno izvršene in krasno polibromovane. Posebno se odlikuje Nebeška Kraljica z Jezusom v naročju.

Na obrazu Marijinem se bere, da je g. Vurnik krščanski umetnik in s tem je rečeno dovolj. Srednji glavni podobi Matere Božje in sv. Florijana so do malega naravne velikosti, stranske pa so manjše.

Prazen prostor med podobami vrhu retabule spopolnjujejo cvetlični okraski — vencí, na enem altarju iz vrtnic, na drugem iz vinske trte; sredi venca na zlatem polju pa so napisi, ki se nanašajo na spodaj vdelahe reliefe. Srednje sohe stoje v svetlobi lepo barvanih oken iz tirolskega stekla; stranske pa so postavljene ob steini; nad njimi pa se vzdiguje kupolasta streha kot nekak baldahin, v ozadju je slikana lepa preproga.

Vsi ti posamezni deli tvorijo lepo skupino in napravijo na gledalca ugoden vtis. Na teh altarjih ni zapaziti tistih velikanskih, nerodnih nastavkov, ki največkrat zakrivajo celo steno in niso za drugega, kot za prah in pajčevino. Res, da je umetnik porabil vsak prostorček v kapelicah, kjer stojita ta dva altarja, pa vendar ni nič prenapoljenega, vse je v lepem razmerju. — Taki altarji, dosedaj menda še nikjer drugod napravljeni, so posebno primerni za manjše cerkve, katere ne morejo razpolagati z velikimi prostori.

Zeleti je, da bi g. Vurnik, ki je napravil tukaj nekaj izvrvnega — še marsikatero cerkev okrasil s kakim podobnim delom. Vsak altar stane 900 gl.

(Dalje sledi.)

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, dne 31. decembra.

V današnji izredni seji so storili slovesno obljubo v tajni seji dne 10. t. m. mej meščane vsprejeti gg.: trgovec Štefan Nagy, brivec Albert Drganc in gostilničar Andrej Zalar.

Na to se je vršila razprava o treh nujnih predlogih.

Odb. dr. Krisper predlaga, naj se naprosi vlada, da se ljubljanskim obrtnikom dovoljeno brezobrestno posojilo v skupnem znesku 100.000 gl., ki se mora vračevati v štirih letnih obrokih in je prvi obrok določen na 1. januarja 1897, odpiše kot neizterljivo. Govornik v daljšem govoru pojasnuje, kako je vlada z dovolitvijo tega posojila preprečila nameravano večjo akcijo ljubljanskega pomožnega odbora, ki bi bila obrtnikom gotovo več koristila, kakor pa dovoljeno posojilo. Vlada, kakor tudi drugi faktorji so računali na to, da se bo v teku dveh let zacelila rana, katero je zadala našim obrtnikom potresna katastrofa, in je zato storila ta korak. Sedaj se je pokazalo, da je komaj jedna četrtina tega popravljena in da se obrtniki nabajajo v še ravno tako žalostnem položaju, kakor pred jednim letom. Nikakor

torej ni umestno, da bi se izterjavali že sedaj prvi obroki. Prosim za podaljšanje obročkov pa tudi ne kaže, ker bi s tem obrtnikom ne bilo nič pomagano; vsekako je torej umestno, da se prosi za popolni odpis imenovanega posojila. Ta korak naj bi pa podpirala tudi trgovinska in obrtna zbornica ter naši državni poslanci, katerim pa naj mestni magistrat preskrbi potrebnih informacij.

Ta predlog pozdravlja in podpira tudi odbornik Kozak.

Zupan pripomni, da ima dodati nekaj pripomb v tem oziru, katerih pa noče navajati v javni seji, ter predlaga, naj se nadaljuje debata v tajni seji.

Predlogu se pritrđi.

Odb. dr. Gregorič stavi nujni predlog, naj se zupan pooblasti, da stori takoj potrebne korake, da se ljubljanskim posestnikom dovoljeno 8 odstotno posojilo realizuje še v teku prihodnjega meseca in s tem konečno vendar pomaga onim posestnikom, ki morajo izvršiti nove stavbe ali prezidave, pa ne vedó, kako in kaj. Posestniki trpé vsled velike počasnosti v tem oziru trojno škodo; od podrtih hiš nimajo nikakega užitka, obresti bodo morali plačevati že od tega leta, skoravno še niso prejeli posojila, konečno morajo pa plačati stavbenim podjetnikom za izgotovljena dela. V mestnem zboru se je že mnogo govorilo o tej zadevi, stavile so se že razne interpelacije, toda gospod župan ne more sam ničesar ukreniti. — Treba je torej sklepa mestnega zbora, na katerega se bodo morali ozirati merodajni faktorji.

Zupan omenja korakov, ki jih je že storil v tem oziru pri osrednji in deželni vladi, ter pri tej priliki izvedel, da je dotični načrt pogodbe ministerstvo vrnilo dež. vladi in ta dež. odboru samo radi neke formalnosti. Konečno naznanja, da se poda z dež. glavarjem 7. ali 8. prih. meseca na Dunaj, da posredujeta na merodajnem mestu. — Zupan je torej mnenja, da bi bil predlog odb. dr. Gregoriča sedaj odveč.

Predlagatelj se zadovolji s tem pojasnilom in umakne svoj predlog.

Konečno predlaga odb. dr. Majaron, naj se storé potrebni koraki pri finančnem ravnateljstvu, event. pri finančnem ministerstvu, da se bo strogo izvrševal zakon glede 25 letne oprostitve davkov pri novih stavbah in prezidavah, potrebnih vsled potress.

Govorniku so znani 3 slučaji, v katerih se je dovolilo posestnikom le 18 letno oproščenje davka. To se pa godi le vsled tega, ker se dotična določba napačno tolmači ter se je dovolila 25 letna oprostitve davka le onim, ki so takoj ob kritičnem času in na zahtevo vlad. komisije izvršili dotična dela.

Odbornik Gogola pritrjuje predgovorniku ter pripomni, da je v tem oziru odprta pot pritožbe, vendar treba posestnike podučiti, kako jim je postopati.

Odb. dr. Krisper navaja svoje mnenje o vladinem postopanju v tem oziru. Zakon se premalo spoštuje, torej naj posestniki sami storé potrebne korake.

Nato pa govornik v splošno odobranem govoru pojasnuje, kako se pri vsaki priliki skuša omejiti avtonomija mestne občine, ki bi se vsaj v stavb. zadevah ne smela nikakor krstiti.

Odb. Velkavrh in Hrasky pojasnujeta poslovanje drž. komisij, ki je bilo v marsičem zelo pomanjkljivo.

Odb. Svetek ugovarja dr. Krisperju gledé interpretacije dotične zakonske določbe pri fin. ravnateljstvu ter je mnenja, da je treba pojasniti le podlago, po kateri se uprava ravna. O postopanju finančnega ravnateljstva se je lahko prepričati ob vsakem času.

Pri glasovanju se vsprejme predlog nespremenjen.

Na to se preide na dnevni red.

O odpisu treh nedobitnih terjatev poroča mag. referent dr. Jan in se na njegov predlog odpišejo terjatve: čevljarju Fr. Kržanu, bivajočemu sedaj v Batečah, znesek 108 gl., M. Pleškotu iz Plešivce najemnina košnje iz l. 1888 znesek 52 gl. 60 kr. ter I. Molka mladoletnim naslednikom 11 goldinarjev 10 kr.

Za zgradbo vojaškega avgmentacijskega skladišča se dovoli na predlog odb. dr. Stareta kredit v znesku 42.000 gl.

V ime stavbinskega odseka poroča odb. Trček o oddaji mestne vožnje in nabave nekaterih materialij. Odsek poroča, da so se vsled razpisa vožnje za l. 1897 oglasili 4 ponudniki, izmed katerih je

Zobozdravniško obvestilo!

Da preprečim neosnovane govornice, uljudno b-veščam sl. p. n. občinstvo, da dospem v kratkem v Ljubljano, kjer stalno ostanem

Velespošt.

Avg. Schweiger
zobozdravnik.

1 1

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 6l

preje Igriške ulice 2 10-1

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinije, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje?

LUDOVIK BOROVIK

== puškar ==

v Borovljah (Feriach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. prekuševalnici in od mene preskušene. 655 52-15

Slovenski in nemški ilustrirani ceniki zastoj.

Vabilo k občnemu zboru

delniškega društva I. narodni dom
v Rudolfovem,

ki se bode vršil

dné 15. januarija 1897. l. ob 6. uri zvečer
v narodnem domu.

Vspored:

1. Letno sporočilo.
2. Račun za leto 1896, ki kaže:
dohodkov 470 gld. 83 $\frac{1}{2}$ kr., aktiv 10731 gld. 67 kr.
stroškov 424 - 49 $\frac{1}{2}$ - pasiv 10245 - 38 -
prebitek 46 gld. 34 kr., prebitek 486 gld. 29 kr.
rezervni fond 1188 gld. 13 $\frac{1}{2}$ kr.
3. Odločba dividende za leto 1895.
4. Volitev 3 računskih preglednikov.

3 1-1

Dr. Albin Poznik,
predsednik.

Dominik Demetz

podobar in izdelovatelj oltarjev
St. Ulrich, Gröden (Tirolsko)

se priporoča častiti duhovščini za
napravo:

kipov, svetnikov, križev,
božjih grobov, reliefov,
križevih potov, oltarjev,
prižnic, spovednic, krstnih
kamnov itd.

v vsakršnem slogu in lesu s fino
barvanjem in pozlačenjem pod skrom-
nimi in realnimi pogoji.

Za res umetniško izvršitev dajem
popolno poročstvo.

Ilustrovani ceniki in proračuni na
zahtevo brezplačno in franco.

Spricalo!

Jemljem si čast, v imenu tu-
kajšnjega samostana Vam izreči
popolno zadovoljstvo z lepim ki-
pom sv. Frančiška, ki ste ga nam
napravili, ter našo cerkev zelo
zaljša. 685 12-6

V Lincu, dné 6. maja 1896.

P. Klet Hirschrott O. C.,
gvardijan.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prsni sirup raztaplja
slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast
do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo
jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fos-
forno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih
otročih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več
113 2 za zavijanje. 668 20-7

Svarilo! Svarimo pred po-
naredbami, ki se
pojavijo pod enakimi ali podob-
nimi imi, a so vendar posvoji
sestavi in svojem učinku
popolnoma različne od našega origi-
nalnega 26 let obstoječega pod-
fosfornasto kislega apneno-
železnega sirupa. Zahteva naj
te torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno- železni
sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa
oblastveno protokollirana varstvena znamka na
vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati
niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi
kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje
obuvalne lepo temno-črno se
lesketajoče in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le

Fernolendtovo
črnilo za čevlje

c. kr. priv. tovarne,
ustanovljene
leta 1832 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: St. Fernolendt.

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohrani-
teve usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsako-
vrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato
obuvalo in pismeni pečatni vosek. 33 52-52

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:
Enchiridion Liturgicum in usum Cleri-
corum et Sacerdotum in scriptis functionibus. Collegit
Jos. Ecker. C-ona 1 gld 50 kr.
Koledar katol. tiskovnega društva
za 1897, lepo vezan s svinčnikom, priporočen
zlasti gg. katehetom zaradi „Imenika učencev in
učenk“. Cena neudom 1 gld. 20 kr.

521 52-24

Preč. duhovščini
vjužno priporočam
svoje delavnico
za
slikarstvo na
steklu,
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjo
Ed. Stuhl
v Gradcu,
Annenstrasse 35.
Najboljša spric-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

C. kr. priv. vzajemno zavarovalno društvo proti ognju v Gradcu.

Št. 23.575.

Razglas.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemnega zavarovalnega društva proti
ognju v Gradcu si usoja naznanjati, da se

vplačevanje društvenine za l. 1897

začenja s 1. januarjem 1897

ter se vsprejema vsak čas pri ravnateljski blagajnici v lastni hiši št 18/20
Herrengasse v Gradcu, kakor tudi pri zastopništvih v Celovcu in v Ljubljani*
in pri okrajnih komisarijih.

K temu se pripominja, da vsi oni p. n. društveniki oddelka za poslopja, ki so
v prvih devetih mesecih leta 1895 že bili zavarovani pri zavodu in ostanejo tudi še v
letu 1897 nioga društveniki, glasom sklepa shoda društva z dné 4. maja 1896 dobivajo iz
gospodarstvenega presežka oddelka za poslopja, ki se je dosegel leta 1895 povračilo v
visokosti osem odstotkov društvenine, vplačane za leto 1895, za kateri znesek
se zmanjša tisti znesek, ki ga morajo vplačati za leto 1897.

V Gradcu, dné 20. decembra 1896.

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemnega zavarovalnega društva proti
ognju v Gradcu.

* Pisarna zastopništva v Ljubljani se nahaja v lastni hiši zavoda na Marije Terezije cesti 2,
v pritličji, neposredno pri vhod.šcu.

(Ponatisi se ne plačujejo) 829 1-1

J. Bendik-ova

v Št. Valentinu na Nižjeavstrijskem

maščoba za
mazanje in likanje

je najboljša sredstvo
za ohranjenje usnja
in se dobiva
v Ljubljani
le pri tvrdki
M. Supan
na Dunajski cesti.

Pred ponarejanji svari se sl. občinstvo. 112 25-26

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
saznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Menjalnica bančnega zavoda
Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomami in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan
izdelovatelj orgelj v Kamnigoriei (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbnikom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav**.
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpraprstejšega do najfinejšega oblike.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristrojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini vzhodno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vsprejemata tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po niski ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzijevejšča
priporoča se prečastiti duhovščini, cerk-
venim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatannejše izdelovanje
**monštrano, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po niski ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlatař, Križevniški trg 4, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih in sobnih del po niski
ceni in priznana natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten),
slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Astro-
Ogerski monarhiji.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in mēd priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lečtar, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi mēd v satovji, pitancec
in medenina prav po niski ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje mēd v panjih, sodčkah, pa tudi vosek
in suho satovje.

Drag. Matkovič
brivec in vijasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najnatannejše izvrševanje
vseh v brivsko in vijasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
iz drugega lesa, poltiran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvičo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice pr poročala se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v nujino
stroko vstevajoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzhodno
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnatih barv v ploščevinastih puscah.
Največja zaloga karbolineja, maščobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar IVAN URAN Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
niskih cenah.

Brata Appe
izdelovatelj lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
njih stroko
spadajočih
lepo svojo
zalogo
trpežno v ognji iz-
delanih predmetov po
prav niski ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR v urar
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zagotavlja
uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjadjó
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga ročnega orodja
in kirurških instrumentov
Ljubljana **Alojzij Vanino** Ljubljana
Stari trg št. 6. Valvasorjev trg št. 4
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu nože, škarje, britve
itd. iz najboljšega jekla po niski ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franco Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ple-
skarsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključe iz aluminija. Posebej
še se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, ceno nizko.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik **A. Paichel**
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

FRANC PAVŠNER krojač v Ljubljani,
Valvasorjev trg št. 4 nasproti c. kr. gimnaziji
se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
v naročila na **duhovniško in ci-
vilno obleko** po poljubnem kroju. zagotavlja
trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v podkavanje konj in razno-
vrstnih voz, ima tudi v zalogi
raznovrstne voze in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapeci-
ranje in dekoriranje dvoran in sob, ka-
tere tudi spalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izbori
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEČ
pozlatař v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatařskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavlja
trpežno in kar možno nizko ceno.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz veljblo-
dove dlake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju
za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela.
Vizitnice
v poljudni obliki priporoča
Katol. tiskarna v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladčičarsko pečivo iz različnih moko
po niski ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob primolijah, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Lapponi-ju g. lekarnarju **G. PICCOLI-ju**
v Ljubljani priručno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo.
katera krepča želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

